



สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
ฉบับที่	๒๘๘๒
วันที่	๑๖ พ.ค. ๒๕๖๖ เวลา ๑๖:๑๕

ที่ สค ๐๐๐๑/ ๘๓๖

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๒๔ อาคารพญาไทพลาซ่า ชั้น ๒๗ กทม. ๑๐๕๐๐

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐

สว. 1/203
ร.ร. 16 พค 50
เวลา 16:00 น.

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง "แนวทางการดำเนินนโยบายหยวนบนดิน" จำนวน ๑๐๐ ชุด

ตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ได้มีมติเห็นชอบให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง "แนวทางการดำเนินนโยบายหยวนบนดิน" ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง นั้น

ในการนี้ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จึงขอส่งความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าว เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพรรณราย ชันธกิจ)

เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทร. ๐-๒๖๑๒-๙๒๒๒ ต่อ ๒๒๕

โทรสาร ๐-๒๒๑๖-๕๒๒๒



14 พฤษภาคม 2550

เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “แนวทางการดำเนินนโยบายหอยบนดิน”

ด้วย สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินนโยบายหอยบนดิน ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และระบบเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะเศรษฐกิจระดับครัวเรือนที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

สภาที่ปรึกษาฯ ในคราวประชุมครั้งที่ 7/2550 เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2550 ได้พิจารณาผลการศึกษาของคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ และมีมติให้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินนโยบายหอยบนดิน ที่มีความเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน โดยมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คงจุดยืนอยู่บนหลักการที่ไม่เห็นด้วยและไม่สนับสนุนการดำเนินนโยบายหอยบนดินหรือการออกสลากกินรวบ รวมทั้งธุรกิจหรือกิจการใดๆ ที่เกี่ยวพันกับการพนัน ตามความเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้เคยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีไปแล้ว

2. เร่งรัดการวินิจฉัยความถูกต้องตามตัวบทกฎหมายของการดำเนินนโยบาย “หอยบนดิน”

3. หากรัฐบาลไม่สามารถดำเนินการยกเลิก / ยุติการดำเนินนโยบาย “หอยบนดิน” อย่างเด็ดขาดในทันทีได้ ควรมีการดำเนินการตามมาตรการต่างๆ พร้อมແຂ່ງຂັນให้สาธารณชนมีส่วนร่วมแสดงความเห็นเกี่ยวกับนโยบายหอยบนดินอย่างเร่งด่วน ดังนี้

3.1 จัดทำแผนการลด ละ เลิก แนวทางการแสวงหารายได้ของประเทศจากการดำเนินนโยบายหอยบนดิน โดยกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของการดำเนินการนโยบายหอยบนดินไว้อย่างชัดเจน

3.2 จัดทำแผนการลด ละ เลิก การออกสลากกินแบ่งรัฐบาล และการออกรางวัลอื่นๆ ที่เข้าข่ายการพนันหรือการมอมเมาสังคม ที่หน่วยงานภาครัฐจัดทำขึ้นโดยให้สอดคล้องกับแผนตามข้อ 3.1 พร้อมพิจารณาความเป็นไปได้ในการแปลงรูปแบบการออกสลากรางวัลและหอยบนดินให้เป็นรูปแบบของการออมทรัพย์ ระดมเงินทุน เช่น รูปแบบการออกสลากออมสิน เป็นต้น

3.3 จัดทำแผนและเงื่อนไขการนำเงินรายได้จาก “หอยบนดิน” ไปใช้ประโยชน์ โดยเน้นการชดเชยและเยียวยาผลกระทบทางสังคม และสนับสนุนแผนการลด ละ เลิก ตามข้อ 3.2 พร้อมมีคณะกรรมการดูแลกำกับที่โปร่งใส มีการตรวจสอบ และรายงานผลต่อสาธารณะทุกระยะอย่างต่อเนื่อง

3.4 จัดตั้งคณะกรรมการกลางกำกับการบริหารจัดการและการดำเนินงาน “หอยบนดิน” โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามาร่วมเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการด้วย ทั้งนี้รัฐควรลดบทบาทและศึกษารูปแบบโครงสร้างที่เหมาะสมต่อไป และให้ความสำคัญกับผู้ด้อยโอกาสด้วย

3.5 ยกเลิกกระบวนการส่งเสริมให้เกิดความมอมเมา หรือจูงใจแก่ประชาชน ให้นิยมเล่นหอยบนดินมากขึ้น เช่น การกำหนดให้มีรางวัลแจ๊คพ็อต เป็นต้น

3.6 ปลุกฝังกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม ควบคู่กับสร้างความเข้มแข็งในทางเศรษฐกิจ โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นธงนำ

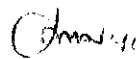
3.7 เร่งดำเนินการด้านกฎหมายที่จะปราบปรามหอยใต้ดินและมาเฟียใต้ดินอย่างเฉียบขาด โดยกำหนดโทษของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้วย

3.8 สร้างมาตรการเร่งด่วนที่จะเยียวยาผลกระทบของประชาชนในกลุ่มพึ่งพารายได้จากการขายหอยบนดินโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ ซึ่งต้องขาดอาชีพ ขาดรายได้ และไม่มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ทั้งของตนเองและครอบครัว

ทั้งนี้ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เห็นควรจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับการออกหอยบนดินในเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคมและมีการบริหารรายได้ที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาสในสังคม

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหากผลการพิจารณาเป็นประการใด ขอได้โปรดแจ้งให้สภาที่ปรึกษา ทราบในโอกาสแรกด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง



(นายโคทม อารียา)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โทร. 0-2612-9222 ต่อ 211

โทรสาร 0-2612-9152-3

ความเห็นและข้อเสนอแนะ
ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เรื่อง “แนวทางการดำเนินนโยบายหอยบนดิน”

๑. ความเป็นมาของหอยบนดิน

- ๑.๑ “นโยบายหอยบนดิน” เริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ตามนโยบายรัฐบาลสมัยแรกของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี
- ๑.๒ ภายหลังที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ได้เห็นชอบในหลักการ ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เริ่มนำสลากเลขท้าย ๒ ตัว ๓ ตัว หรือหอยบนดิน ขยายพื้นที่ทำการไปรษณีย์ทั่วประเทศตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ และออกรางวัลงวดแรกในวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖
- ๑.๓ ประมาณปลายเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๖ นายสุวัชร พะลัง สส. ชุมพร พรรคประชาธิปัตย์ ในขณะนั้น ทำหน้าที่รองประธานคณะกรรมการ (กมธ.) การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ได้แถลงผลการศึกษาของ กมธ. ว่าการออกสลากพิเศษนั้น น่าจะขัดกฎหมาย เพราะมีลักษณะเหมือนสลากกินรวบตาม พ.ร.บ. การพนันซึ่งไม่มีกฎหมายรองรับ ดังนั้นสำนักงานสลากฯ จึงไม่สามารถดำเนินการได้ แต่รัฐบาลในขณะนั้นไม่ได้ให้ความสนใจ ยังคงเดินหน้าโครงการต่อไป
- ๑.๔ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๖ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอความเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจหรือกิจการที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในทางที่กฎหมายถือว่าไม่ถูกต้อง โดยเสียงส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการที่จะจัดให้หอยได้ดินเข้าสู่ระบบอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และให้ใช้การควบคุม และปราบปรามอย่างเด็ดขาด และมีเสียงส่วนหนึ่งเห็นด้วยกับการให้หอยได้ดินเข้าสู่ระบบอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่มุ่งเน้นให้ผู้เล่น ลด ละ เลิก ให้ได้ในระยะยาว

- ๑.๕ วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๗ นายสุวโรช ได้แถลงหลังจากได้เชิญฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงต่อ กมธ. การยุติธรรมว่า คุณพรทิพย์ จาละ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และนายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ เลขาธิการ ครม. ให้ข้อมูลสอดคล้องกันว่า สลากพิเศษ ๒ ตัว ๓ ตัว หรือหยบนดินไม่ใช่สลากกินแบ่งแต่เป็นการพิจารณาดำเนินการตาม พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. ๒๕๓๘
- ๑.๖ วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ สำนักงานสลากฯ โดยมี พล.ต.ต. สุรสิทธิ์ สังขพงศ์ เป็นผู้อำนวยการ ได้ชี้แจงว่าสำนักงานสลากฯ ได้ขออนุญาตต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตาม พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. ๒๕๓๘ ไปแล้ว และได้รับอนุมัติให้ดำเนินการได้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นการยืนยันอย่างหนักแน่นว่า รัฐบาลโดยสำนักงานสลากฯ เป็นเจ้ามือขายหยบนดินได้ และมีการขายเรื่อยมารวมทั้งสิ้น ๘๐ งวด
- ๑.๗ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “การดำเนินนโยบายหยบนดินของรัฐบาล” ว่า ภาครัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณจำนวนหนึ่งเพื่อรองรับให้ประชาชนเห็นโทษและพิษภัยของการพนันทุกรูปแบบ ไม่ควรเป็นผู้เข้าไปดำเนินการทำธุรกิจหยบนดินเสียเอง ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจถึงการพนัน ควรจัดระบบซื้อขายที่ป้องกันความมั่วเมาการพนันเป็นของประชาชน พึงตระหนักว่าช่องทางการหารายได้จากหยบนดินเป็นเหมือนดาบสองคมมีทั้งคุณและโทษ และควรทำประชาพิจารณ์ว่า รัฐบาลควรดำเนินการเรื่องหยบนดินหรือไม่ พร้อมทั้งศึกษาวิจัยเพื่อให้ทราบถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างแท้จริง
- ๑.๘ ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๗ มรว. ปรีดียัตถ์ เทวกุล รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในขณะนั้น ได้ส่งเรื่องการจำหน่ายสลากเลขท้าย ๒ ตัว และ ๓ ตัว หรือหยบนดิน ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความว่า ได้ดำเนินการถูกต้องตาม พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. ๒๕๓๘ และ พ.ร.บ. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ หรือไม่
- ๑.๙ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗” ว่า ควรนำเงินรายได้จากหยบนดินกลับไปสู่ประชาชนผู้มีฐานะยากจน ในรูปของการนำมาจัดตั้งเป็นกองทุน ให้ความสำคัญกับความโปร่งใสในการบริหารกองทุน โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกองทุน ซึ่งการบริหารกองทุนไม่ควรอยู่ภายใต้

ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารแต่เพียงฝ่ายเดียว และควรกำหนดให้ใช้เงินจากกองทุนได้เฉพาะให้ ๓ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ จัดสรรเงินกองทุนเพื่อสมทบกับกองทุนที่ดำเนินการอยู่แล้ว เช่น กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร หรือกองทุนตามกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น

กรณีที่ ๒ จัดสรรเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินการของโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการอันเป็นสาธารณประโยชน์

กรณีที่ ๓ จัดสรรเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการดำเนินการของโครงการที่มีวัตถุประสงค์ วรรณคดีการลด ละ เลิก อุปนิสัยหรือพฤติกรรม การเล่นการพนัน การเล่นหวย ของคนในสังคม

๑.๑๐ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๙ สรุปได้ว่าการออกสลากของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่มีการจัดสรรเงินที่ได้รับนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒ หรือที่มีผลให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีผลขาดทุน ถือได้ว่าไม่ใช่การออกสลากกินแบ่งรัฐบาล เนื่องจากรูปแบบของการออกรางวัลของสลาก แบบเลขท้าย ๒ ตัว ๓ ตัวดังกล่าวนั้นไม่สอดคล้องตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ แต่เป็นรูปแบบของการออกสลากกินรวบ ดังนั้น สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงไม่อาจใช้อำนาจตามมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อดำเนินการดังกล่าวได้ กรณีจึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจดำเนินการในเรื่องการออกสลากหยวนบนดินได้ แต่ในชั้นพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขใหม่เพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งฯ รัฐบาลได้มีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกิดขึ้นมากมาย จนทำให้รัฐบาลต้องขอ ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกลับมาพิจารณาใหม่ ดังนั้น เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจในนโยบายหยวนบนดินของรัฐบาล สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงขอเสนอรายงานการศึกษาต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีการดำเนินงานดังนี้

๒. การดำเนินการของคณะทำงานฯ

คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการร่วมกับคณะทำงานโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม และพลังงาน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว และได้ติดตามแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายหยวนบนดินอย่างใกล้ชิด โดยเห็นว่าเป็นนโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่และสภาพทางอารมณ์ของประชาชนรวมทั้งระบบเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะเศรษฐกิจระดับครัวเรือนที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จึงได้ดำเนินการรวบรวมประมวล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย นำมาประกอบการจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ เกี่ยวกับ “แนวทางการดำเนินนโยบายหยวนบนดิน...” นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยมีการประมวลข้อมูลจากเอกสารเผยแพร่ทางวิชาการต่างๆ รายงานการประชุมหารือ การสัมมนาระดมความคิดเห็นเวทีสาธารณะ และความคิดเห็นที่ได้รับจากประชาชนในการร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการโทรทัศน์ตามลำดับ ดังนี้

๑. ประชุมหารือร่วมระหว่างคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ คณะทำงานโครงสร้างพื้นฐานฯ และ พ.ต.ท.ไพโรจน์ ปัญญาประทีป ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อรับทราบข้อมูลแนวทางการดำเนินงานและความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๐ ณ ห้องประชุม ๑/๑ ชั้น ๒๗ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒. จัดสัมมนาระดมความคิดเห็นเวทีสาธารณะเรื่อง “หยวนบนดิน...ความหวังหรือสิ้นหวัง ?” เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๒๗ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม นักวิชาการ ผู้แทนหน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนจำหน่าย เป็นต้น ได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น

๓. ร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการโทรทัศน์ “หมายเหตุประเทศไทย” ทางช่อง ๑๑ เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๐

๔. ประชุมหารือระดมความคิดเห็นในที่ประชุมคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ จำนวน ๒ ครั้ง คือ ในคราวประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๐ และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ในคราวประชุมคณะทำงานฯ ครั้งที่ ๖/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐

๕. คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการร่วมกับคณะทำงานโครงสร้างพื้นฐานฯ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ในที่ประชุมคณะทำงานโครงสร้างพื้นฐานฯ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๐

๖. ประชุมหารือระดมความคิดเห็นในที่ประชุมกิจการสภาที่ปรึกษา ครั้งที่ ๘/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๐

๗. ประชุมหารือระดมความคิดเห็นในที่ประชุมสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐

๓. สรุปสภาพปัญหาหอยบนดิน

๓.๑ ปัจจุบันการดำเนินงาน "หอยบนดิน" ยังไม่มีความชัดเจนเรื่องความถูกต้องตามกฎหมาย

๓.๒ เงินรายได้จากการดำเนินงานหอยบนดิน ไม่ถูกส่งเข้างบประมาณแผ่นดิน แต่ถูกใช้ไปในการดำเนินการตามนโยบายประชานิยมของพรรครัฐบาล รวมทั้งไม่มีการชี้แจงระบบและหลักการใช้เงินจากผลกำไรที่ได้

๓.๓ ไม่มีหน่วยงานตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารจัดการเงินรายได้ของหอยบนดิน

๓.๔ จากแนวโน้มวิถีชีวิตในอดีต ประชาชนโดยเฉพาะผู้มีรายได้ต่ำมีความหวังและความฝันว่าจะถูกรางวัลจาก "หอย" เนื่องจากมีนิสัยชอบการ "เสี่ยงโชค"

๓.๕ ขาดการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และปลูกฝังทัศนคติเกี่ยวกับโทษของการเล่นหอย

๓.๖ มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องกับวงการ "หอยใต้ดิน" และส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูง

๓.๗ การระงับการดำเนินงาน "หอยบนดิน" เพื่อทบทวนความเหมาะสมและความถูกต้องตามกฎหมายของแนวทางดำเนินงาน มีผลทำให้เกิดการกลับมาของ "หอยใต้ดิน" และระบบมาเฟียหอยใต้ดิน เกิดการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลเกินราคาและทำให้ผู้ขายสลากหอยบนดินขาดรายได้ และได้รับความเสียหาย จากการประกอบอาชีพ รายได้ รวมทั้งต้องเสียเงินในการเข้าเป็นผู้มีสิทธิขายหอยบนดิน

๓.๘ ผู้ควบคุมกิจการหอยใต้ดิน/บนดิน ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นและใช้รายได้ที่ได้จากหอยใต้ดิน/บนดิน เป็นฐานและการสร้างและแผ่ขยายฐานอำนาจให้เข้มแข็งและกว้างขวางยิ่งขึ้น

๓.๙ "หอยบนดิน" เป็นรูปแบบของสลากกินรวบไม่ใช่สลากกินแบ่ง

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔.๑ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คงจุดยืนอยู่บนหลักการที่ไม่เห็นด้วยและไม่สนับสนุนการดำเนินนโยบายหวยบนดินหรือการออกสลากกินรวบ รวมทั้งธุรกิจหรือกิจการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพนัน ตามความเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้เคยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีไปแล้ว

๔.๒ การดำเนินนโยบายต่างๆ ของรัฐต้องกระทำอยู่บนความถูกต้องของกฎหมายบ้านเมือง รวมทั้งการดำเนินนโยบายหวยบนดินซึ่งมีคุณลักษณะพิเศษที่มีมุมมองหลากหลายมิติทั้งมิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคม มิติทางการเมือง มิติทางกฎหมาย และมิติทางวัฒนธรรม ดังนั้นขั้นตอนแรกและเป็นขั้นตอนเร่งด่วนที่รัฐบาลควรดำเนินการก่อน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันให้เกิดขึ้นกับสาธารณะ และเพื่อที่จะสามารถศึกษาวิเคราะห์มุมมองและผลกระทบในมิติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป คือ การวินิจฉัยความถูกต้องตามตัวบทกฎหมายของการดำเนินนโยบาย “หวยบนดิน”

๔.๓ อย่างไรก็ตามหากรัฐบาลไม่สามารถดำเนินการยกเลิก / ยุติการดำเนินนโยบาย “หวยบนดิน” อย่างเด็ดขาดในทันทีได้ ควรมีการดำเนินการตามมาตรการต่างๆ พร้อมແລ่งชี้แจงให้สาธารณชนมีส่วนร่วมแสดงความเห็นเกี่ยวกับนโยบายหวยบนดินอย่างเร่งด่วน ดังนี้

๔.๓.๑ จัดทำแผนการลด ละ เลิก แนวทางการแสวงหารายได้ของประเทศจากการดำเนินนโยบายหวยบนดิน โดยจัดทำทั้งแผนระยะเร่งด่วน แผนระยะสั้น และแผนระยะยาว พร้อมมีการตั้งคณะกรรมการดูแลกำกับทุกระยะอย่างเคร่งครัด โดยกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของการดำเนินการนโยบายหวยบนดินไว้อย่างชัดเจน

๔.๓.๒ จัดทำแผนการลด ละ เลิก การออกสลากกินแบ่งรัฐบาล และการออกรางวัลอื่นๆ ที่เข้าข่ายการพนันหรือการมอมเมาสังคม ที่หน่วยงานภาครัฐจัดทำขึ้นโดยคำนึงถึงผลกระทบและความสอดคล้องกับแผน ลด ละ เลิก ของ “หวยบนดิน” เพราะการออกสลากดังกล่าว มีผลต่อการเกิดหวยได้ดินต่อไปได้เรื่อยๆ ไม่สิ้นสุด พร้อมพิจารณาความเป็นไปได้ในการแปลงรูปแบบการออกสลากรางวัลและหวยบนดินให้เป็นรูปแบบของการออมทรัพย์ ระดมเงินทุน เช่น รูปแบบการออกสลากออมสิน เป็นต้น

๔.๓.๓ จัดทำแผนและเงื่อนไขการนำเงินรายได้จาก “หวยบนดิน” ไปใช้ประโยชน์ โดยเน้นการชดเชยและเยียวยาผลกระทบทางสังคม และสนับสนุนแผนการลด ละ เลิก ตามข้อ ๔.๓.๒ พร้อมมีคณะกรรมการ

ดูแลกำกับที่โปร่งใส มีการตรวจสอบ และรายงานผลต่อสาธารณะ
ทุกระยะอย่างต่อเนื่อง

- ๔.๓.๔ จัดตั้งคณะกรรมการกลางกำกับการบริหารจัดการและการดำเนินงาน
“ห่วยบนดิน” โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามาร่วมเป็นองค์ประกอบของ
คณะกรรมการด้วย ทั้งนี้รัฐควรลดบทบาทและศึกษารูปแบบโครงสร้าง
ที่เหมาะสมต่อไป และให้ความสำคัญกับผู้ด้อยโอกาสด้วย
- ๔.๓.๕ ยกเลิกกระบวนการส่งเสริมให้เกิดความมอมเมา หรือจูงใจแก่ประชาชน
ให้นิยมเล่นห่วยบนดินมากขึ้น เช่น การกำหนดให้มีรางวัลแจ็กพ็อต
ที่มีจำนวนเงินมาก หรือการไม่กำหนดจำนวนสูงสุด ในการซื้อห่วย
แต่ละหมายเลข เป็นต้น
- ๔.๓.๖ ปลุกฝังกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม (สร้าง/กระตุ้น
จิตสำนึกทั้งศีลธรรม จริยธรรม ทศนคติ ค่านิยมการแสวงหารายได้
จากการประกอบสัมมาอาชีพที่มั่นคง ยั่งยืน ไม่ใช่พึ่งพาการเสี่ยงโชค)
ควบคู่กับสร้างความเข้มแข็งในทางเศรษฐกิจ โดยใช้หลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงเป็นธงนำ
- ๔.๓.๗ เร่งดำเนินการด้านกฎหมายที่จะปราบปรามห่วยใต้ดินและมาเฟีย
ใต้ดินอย่างเฉียบขาด โดยกำหนดโทษของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้วย
- ๔.๓.๘ สร้างมาตรการเร่งด่วนที่จะเยียวยาผลกระทบของประชาชนในกลุ่มพึ่งพา
รายได้จากการขายห่วยบนดินโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ
ซึ่งต้องขาดอาชีพ ขาดรายได้ และไม่มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต
ทั้งของตนเองและครอบครัว

กล่าวโดยสรุป สภาพที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เห็นควรจัดทำ
แผนปฏิบัติการรองรับการออกห่วยบนดินในเรื่องที่มีผลกระทบต่อสังคมและมีการบริหารรายได้
อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ด้อยโอกาสในสังคม